

SPORDA DİJİTALLEŞME ÜZERİNE BİR ANALİZ

Latif AKDENİZ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

latifakdeniz09@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-4237-286X>

<i>Atıf</i>	AKDENİZ, L. (2025). SPORDA DİJİTALLEŞME ÜZERİNE BİR ANALİZ. <i>Istanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i> , 17(4), 441-461.
-------------	--

ÖZ

Bu araştırma, Türkiye’de 2020–2025 yılları arasında yayımlanan ve sporda dijitalleşme konusunu ele alan akademik çalışmaları sistematik olarak incelemeyi amaçlamaktadır. ULAKBİLİM/TR Dizin ve Google Akademik veri tabanlarında “sporda dijitalleşme”, “spor ve dijitalleşme”, “dijitalleşme” ve “spor” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda ulaşılan 21 makale PRISMA bildirimini esas alınarak analiz edilmiştir. İncelenen çalışmalar; araştırma yöntemi, veri toplama teknikleri, anahtar kelime kullanımı ve yayın yıllarına göre sınıflandırılmıştır. Bulgular, çalışmaların %81’inde nitel, %19’unda ise nicel yöntemlerin tercih edildiğini göstermektedir. Veri toplama yöntemleri arasında en sık kullanılan yaklaşım literatür taraması olurken, en yaygın anahtar kelimeler “spor”, “dijitalleşme” ve “teknoloji” olmuştur. Yayınların yıllara göre dağılımında 2022 ve 2023 yıllarında belirgin bir artış, 2024 yılında ise düşüş gözlenmiştir. Sonuç olarak, sporda dijitalleşme konusundaki akademik çalışmaların artmakta olduğu ancak yönetsel çeşitlilik ve uygulama temelli yaklaşımlar açısından sınırlı kaldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Dijitalleşme, Spor, Sistematik İnceleme, PRISMA Bildirimi, Teknoloji.*

AN ANALYSIS ON DIGITALIZATION IN SPORTS

ABSTRACT

This study aims to systematically examine academic studies published in Turkey between 2020 and 2025 that focus on digitalization in sports. A total of 21 articles identified through searches in TR Index and Google Scholar databases using keywords such as “digitalization in sports,” “sports and digitalization,” “digitalization,” and “sports” were analyzed based on PRISMA guidelines. The reviewed studies were classified according to research method, data collection techniques, keyword usage, and publication years. The findings indicate that 81% of the studies employed qualitative methods, while 19% used quantitative methods. Among data collection techniques, literature review was the most common approach, and the most frequently used keywords were “sports,” “digitalization,” and “technology.” Regarding publication trends, a noticeable increase occurred in 2022 and 2023, whereas 2024 showed a decline. In conclusion, although academic interest in the digitalization of sports is increasing in Turkey, the studies remain limited in terms of methodological diversity and application-based approaches.

Keywords: *Digitalization, Sports, Systematic Review, PRISMA Statement, Technology.*

GİRİŞ

Günümüzde dijital teknolojiler, sporun yönetiminden antrenman süreçlerine, taraftar etkileşiminden performans analizlerine kadar geniş bir alanda dönüşüm sağlamaktadır. Yapay zekâ, büyük veri, nesnelerin interneti ve giyilebilir teknolojiler gibi yenilikçi uygulamalar, spor ekosisteminde verimliliği artırarak rekabeti farklı bir boyuta taşımaktadır.

Dijitalleşme kelime anlamı olarak bilginin sayısal formata dönüştürülerek dijital platformlarda işlenmesi, saklanması ve paylaşılması sürecini ifade eder. Bu dönüşüm, analog verilerin dijital ortama aktarılmasıyla birlikte iş süreçlerini daha verimli hale dönüştüren bir yapı oluştururken, bireylerin ve toplumların iletişim, üretim ve tüketim alışkanlıklarını köklü bir biçimde değiştirmektedir. Dijitalleşme süreci, yapay zekâ, büyük veri, nesnelerin interneti ve blok zincir gibi yenilikçi teknolojilerle desteklenerek hemen her alanda etkisini göstermekte ve bilgiye erişimi hızlandırmanın yanı sıra, teknolojiyi bilinçli ve fayda odaklı kullanma gerekliliğini de beraberinde getirmektedir (Özçelik Baloğlu, 2023).

Spor kelimesi, dünya genelinde İngilizce aracılığıyla yayılmış olsa da kökeni Latinceye dayanmaktadır. "Disportare" kelimesinden türeyen bu terim, zamanla "Disport" olarak kısaltılmış ve 17. yüzyıldan itibaren "Sport" halini almıştır. Türkçeye de uluslararası dil etkileşimiyle girmiş ve fonetik olarak "spor" şeklinde kullanılmaya başlanmıştır (Atasoy ve Kuter, 2005). Spor, bireyin fiziksel ve zihinsel sağlığını geliştirmek, belirli kurallar çerçevesinde rekabet ortamında mücadele etmek, heyecan duymak ve başarıya ulaşmak amacıyla sergilediği sistemli ve disiplinli çabalarıdır. Aynı zamanda spor, bireyin yeteneklerini en üst seviyeye taşımalarını sağlayan, fiziksel dayanıklılığı artırırken psikolojik motivasyonu da güçlendiren bir süreçtir (Başer ve Uslu, 2022). Literatürde verilen çok çeşitli tanımlarından da anlaşılacağı üzere spor, tarih, toplumbilim, ruhbilim, hukuk, yönetim, pazarlama gibi disiplinlerde kök salmış, çok alanlı (multidisipliner) bir çalışma alanıdır (Dumangöz, 2021).

Spor, sürekli hareket ve değişim içinde olan dinamik bir yapıya sahiptir. Zamanla gelişen kural değişiklikleri ve yenilikler, sporun güncelliğini korumasına yardımcı olmuştur. Bu değişimler arasında, sporun doğasına zarar vermeden modern yaşama uyum sağlayan en önemli unsurlardan biri dijitalleşmedir. Dijitalleşme, yeni medya ortamlarını birbirine bağlayan ve veri iletişimini hızlandıran bir dönüşüm sürecidir. Geleneksel analog veri iletimine kıyasla, dijitalleşme sayesinde bilgi daha hızlı ve doğru bir şekilde aktarılmakta, ses, metin ve görüntü kalitesi önemli ölçüde artmaktadır (Akgöl, 2019). Uzun ve Dumangöz'e (2023) göre dijitalleşme, ekonominin ve toplumun her düzeyinde geniş kapsamlı değişiklikleri beraberinde getirmektedir. İnsanların birbirleriyle iletişim ve etkileşim biçimlerinin ve işletmelerin pazarda faaliyet gösterme biçimlerinin teknolojiye bağlı olarak temelden değiştiği görülmüştür. Dijital teknolojilerin ve sosyal medya platformlarının ortaya çıkışı, geleneksel diplomatik uygulamaları dönüştürerek farklı kitlelerle daha doğrudan iletişim ve etkileşime olanak sağlamaktadır (Özman ve Gök, 2024). Günümüzde teknoloji, sporun her alanına entegre olarak antrenman tekniklerinden müsabaka yönetimine, taraftar etkileşiminden performans analizlerine kadar köklü değişimlere yol açmaktadır. Giyilebilir teknolojiler, yapay zekâ destekli antrenman programları ve dijital karar destek sistemleri, sporcuların performansını artırırken, hakem hatalarını minimize eden Video Assistant Referee (VAR) ve şahin gözü gibi uygulamalar oyunun adil şekilde yönetilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, kitle iletişim araçlarındaki dijitalleşme, sporseverlerin müsabakalara erişimini kolaylaştırarak etkileşimi artırmaktadır.

Teknolojinin spor ekosistemine entegrasyonu, sporun doğasına yönelik tartışmalara yol açsa da rekabetin sürdürülebilirliği açısından kaçınılmaz bir dönüşüm haline gelmiştir. Büyük organizasyonlar, özellikle Olimpiyat Oyunları, bu değişimin en belirgin örnekleri arasında yer almaktadır (Ak, 2021). Dijital teknolojilerin gelişimiyle birlikte büyük bir dönüşüm sürecine girmiştir. Nesnelerin interneti, bulut bilişim, artırılmış gerçeklik, otonom robotik sistemler ve 3D yazıcılarla gerçekleştirilen üretim süreçleri, sporun birçok alanında yenilikçi uygulamaların önünü açmaktadır. Bu yenilikler başta olimpiyatlar olmak üzere teknoloji ile birlikte artış göstererek teknolojinin spora entegrasyonu, hem spor tesislerinin hem de organizasyonların dijitalleşmesini hızlandırmış, bu dönüşümün teşvik edilmesi adına farklı stratejiler geliştirilmiştir (Şenkal ve Demir, 2024). Bu süreç, sporun daha verimli yönetilmesini, performans analizlerinin detaylandırılmasını ve izleyici deneyiminin iyileştirilmesini sağlayarak spor ekosistemine önemli katkılar sunmaktadır (Şentürk ve Özer, 2022).

Literatür incelemesi sonucunda, “Sporda Dijitalleşme” konusunda yapılan araştırmaları derleyip özetleyen kapsamlı bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak “Sporda Dijitalleşme” ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların genel bir çerçevesi oluşturulmaya çalışılmıştır. Böylece, bu alandaki araştırmaların amaçlarından elde edilen sonuçlara kadar genel bir bakış sunularak literatüre katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bu amaçla cevap aranan araştırma soruları şöyledir:

- S1. Sporda dijitalleşme konusuna yönelik yapılan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- S2. Sporda dijitalleşme konusuna yönelik yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı nelerdir?
- S3. Sporda dijitalleşme konusuna yönelik yapılan çalışmaların yayım yıllarına göre dağılımı nasıldır?
- S4. Sporda dijitalleşme konusuna yönelik yapılan çalışmaların veri toplama metodolojilerine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, ulusal düzeyde yayımlanan spor bilimleri literatüründe sporda dijitalleşme konusundaki mevcut çalışmaları kapsamlı ve güncel bir biçimde ele almayı hedefleyen, betimleyici nitelikte bir incelemedir. Bu çalışmada, değişkenler arasındaki ilişkiler belirli bir zaman dilimi

kapsamında ele alındığından, betimsel araştırma yöntemlerinden kesitsel desen tercih edilmiştir. Literatürde güncel çalışmalara erişim sağlamak amacıyla 2020-2025 tarihleri arasında yayınlanmış çalışmalar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, TR Dizin (n=36) ve Google Akademik (n=370) veri tabanında taranan spor bilimleri alanında sporda dijitalleşme konusunu ele alan ve 2020 ile 2025 yılları arasında yayımlanmış çalışmalardan oluşmaktadır. Toplam 406 çalışmaya ulaşılmıştır. Örneklemi ise tüm dâhil etme kriterleri çerçevesinde analiz edilmeye uygun toplam 21 araştırma makalesi oluşturmaktadır.

Araştırma Sınırlılıkları

Bu çalışmada, 2020-2025 tarihleri arasında yayımlanan çalışmalar, belirlenen dâhil etme kriterlerine göre detaylı bir şekilde incelenmiştir. İnceleme sürecinde, “sporda dijitalleşme”, “spor ve dijitalleşme”, “dijitalleşme” ve “spor” gibi anahtar kelimeler kullanılarak ilgili veri tabanlarında kapsamlı bir tarama gerçekleştirilmiştir.

Bu bağlamda, yalnızca Türkiye’de gerçekleştirilmiş ve Türkçe olarak yayımlanmış çalışmalar değerlendirilmiş olup, raporlar, tezler, editör mektupları ve kongre bildirimleri araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Veri Toplama Aracı

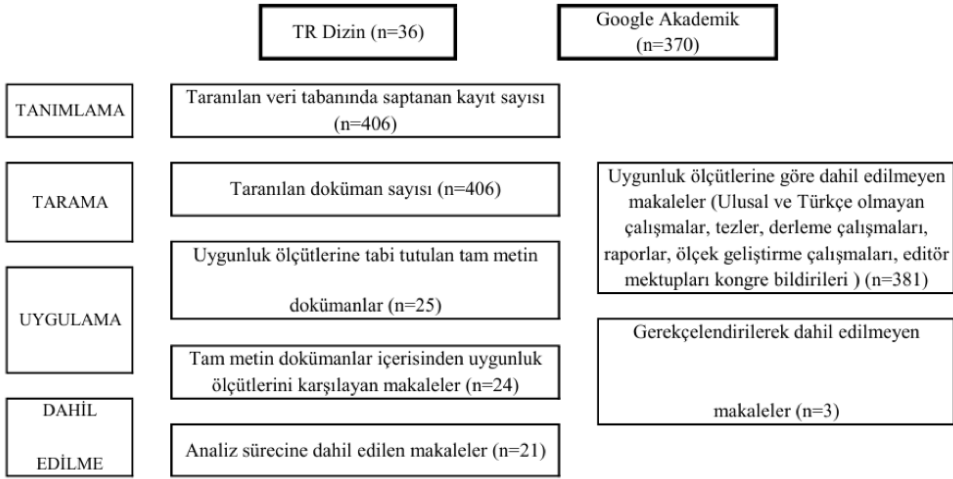
Bu çalışmanın amacına uygun olarak bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometrik çalışmalar, belirli bir bilim dalındaki mevcut literatürü analiz ederek, alanın genel durumunu, eğilimlerini ve gelişim süreçlerini ortaya koyan araştırmalardır (Üsdiken ve Pasadeos, 1993). Bu kapsamda geniş kapsamlı verileri sağlayan TR Dizin ve Google Akademik veri tabanları üzerinden; “sporda dijitalleşme”, “spor ve dijitalleşme”, “dijitalleşme” ve “spor” anahtar kelimeleri kullanılarak araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamı yalnızca bu terimlerle yapılan aramalarla sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, makalelerin araştırma kapsamına alınma veya dışlanma süreçleri iki farklı araştırmacı tarafından incelenmiş, görüş ayrılıkları ise tekrar değerlendirilerek uzlaşmaya varılmıştır.

Bu araştırmanın raporlanma sürecinde, ikincil kaynakların bilimsel standartlara uygun biçimde sunulmasını sağlamak amacıyla PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) bildirimini esas alınmıştır. PRISMA, sistematik derlemeler ve meta-analizlerin raporlanma kalitesini artırmayı hedefleyen, 27 maddelik bir kontrol listesi ve dört aşamadan oluşan bir akış diyagramı içeren kapsamlı bir rehberdir. Her bir maddeye ilişkin değerlendirme "evet", "hayır" ve "uygun değil" şeklindeki yanıt seçenekleriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen her bir kaynak, bu kriterler doğrultusunda ayrı ayrı analiz edilmiştir. PRISMA bildiriminin temel amacı, sistematik derleme ve meta-analizlerin daha şeffaf ve tutarlı bir biçimde raporlanmasını desteklemekle birlikte, farklı türdeki araştırmaların sistematik biçimde derlenip sunulmasına yönelik bir çerçeve sağlamaktır.

Şekil 1.

PRISMA Literatür Tarama Süreci

(Kaynak: Moher vd., 2009).

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan (Tablo 1 ve Tablo 2) sporda dijitalleşme kapsamında yayınlanmış olan toplam 21 makalenin analiz sonuçları, araştırma soruları çerçevesinde açıklanmıştır.

Tablo 1.
İncelemeye Alınan Makaleler

Yazar(lar)	Makale Başlığı ve Yayın Yılı	Yayınlandığı Dergi
Demir, A. Sertbaş, K.	E-Spor: Spor Endüstrisinde Yeni Bir Ekonomi / 2020	USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi
Camkıran, N. Sersan, V. Yıldız, K.	Spor Ortamında Teknoloji Kullanımına Yönelik Derleme Bir Çalışma / 2021	Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi
Başer, S. Uslu, T.	Dijital Oyun ve Yaşam Tarzı Sporlarının Yeni ve Özgün Bir Sürümü: Espor ve Spor Metaevrenleri / 2022	Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi
Güler, H.	Dijital Oyun, E-Spor ve Geleneksel Sporların Karşılaştırılması / 2022	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Irmaksoy, M.	Spor Kulüplerinin Instagram Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme / 2022	Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi
Şentürk, E. Özer, M. K.	Sporde Teknolojik Gelişmeler / 2022	Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi
Şengül Gültekin, G. Kaçay, Z.	Dijital Çağda Spor Taraftarlığı: Dijital Dönüşümün Etkileri / 2024	ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi
Altan, Z. Y. Aytar Sever İ.	Fitness Salonları İç Mekanlarında Dijital Teknolojilerin Kullanımı ve Etkileri / 2025	Uluslararası Beden Eğitimi Spor ve Teknolojileri Dergisi
Algül, A. Danış, E.	Tweet Zincirinde Dijital Halkla İlişkiler: Spor Kulüpleri Örneği / 2020	The Turkish Online Journal Of Design, Art and Communication - TOJDAC
Tuncay, B. Biçer, T.	Spor Medyası ve Dijitalleşme: Türkiye’de İnternet Haber Sitelerinin Dönüşümü Üzerine Bir İnceleme / 2021	Turkish Studies - Social

Çakır, Z.	Spor Lisesi Öğrencilerinin E-Zorbalık ve E-Mağduriyet Davranışlarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi / 2022	International Journal Of Eurasia Social Sciences
Demir Tekkurşun, G.	Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Dijital Oyun Oynama Motivasyonunun Yordayıcısı mıdır? / 2022	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Korkut, C.	Dijital Spor Teknolojilerinin Spor Televizyonculuğunda Kullanımı / 2022	EKEV Akademi Dergisi
Akkaya, C.	Dijitalleşen Toplumda Dijital Kültür ve Espor / 2023	Gaziantep University Journal Of Social Sciences
Aydoğdu, V.	Dijitalleşen Spor Medyası: İzleyici Kanaatlerinin İncelenmesi / 2023	The Turkish Online Journal Of Design, Art and Communication-TOJDAC
Çetin, E.	Sosyal Medya Platformlarında Dijital Şiddet: Spor Bilimleri Öğrencileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma / 2023	HUMANITAS-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi
Erdoğan, M. Aytaç, G. İklil, A.	Web Tabanlı Oyun Aracılığıyla Sporda Dürtüsel Davranış Ölçümleri / 2023	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Ersöz, G. Gökmen, A. M.	Spor Yönetiminde Dijital Dönüşüm / 2023	İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi
Karadağ, Ö. Baba Kaya, H. Ustaoglu Hoşver, Pelin	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Teknoloji Kavramına Yönelik Algıları: Bir Metafor Çalışması / 2023	Trakya Eğitim Dergisi
Özdemir, K.	Geleneksel Sporların Sürdürülebilirliğinde Dijitalleşmenin Rolü: Home Game Örneği / 2023	Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi
Eti, R. Işık İnan, Ö. Beşler, H. K.	Spor Manşetlerindeki Metaforlar Bize Ne Demek İstiyor? Dijital Spor Haberleri Üzerine Bir Araştırma / 2025	Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Tablo 2.*İncelemeye Alınan Makalelerin Genel Özellikleri*

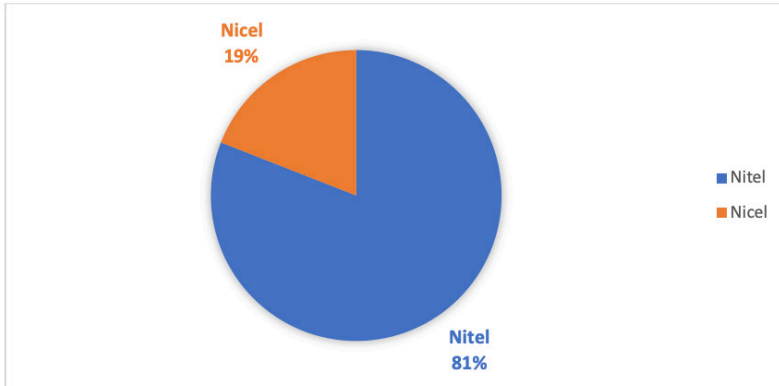
Makale Başlığı	Yayın Yılı	Araştırma Yöntemi	Veri Toplama Metodolojisi	Anahtar Kelimeler
E-Spor: Spor Endüstrisinde Yeni Bir Ekonomi	2020	Nitel	Literatür taraması	E-spor, inovasyon, teknoloji, dijitalleşme, SWOT analizi
Spor Ortamında Teknoloji Kullanımına Yönelik Derleme Bir Çalışma	2021	Nitel	Literatür taraması	Spor, teknoloji, sporda teknolojik araçlar, olimpiyat oyunları
Dijital Oyun ve Yaşam Tarzı Sporlarının Yeni ve Özgün Bir Sürümü: Espor ve Spor Metaevrenleri	2022	Nitel	Literatür taraması	Yaşam tarzı sporları, dijital oyun, e spor, spor endüstrisi, spor metaevrenleri
Dijital Oyun, E-Spor ve Geleneksel Sporların Karşılaştırılması	2022	Nitel	Literatür taraması	Oyun, spor, dijital oyun, e-spor.
Spor Kulüplerinin Instagram Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme	2022	Nitel	İçerik analizi	Dijitalleşme, instagram, sosyal medya, spor, spor kulüpleri.
Sporda Teknolojik Gelişmeler	2022	Nitel	Literatür taraması	Spor endüstrisi, sporda teknoloji, spor dalları
Dijital Çağda Spor Taraftarlığı: Dijital Dönüşümün Etkileri	2024	Nitel	Literatür taraması	Dijitalleşme, spor, taraftarlık, e-spor
Fitness Salonları İç Mekânlarında Dijital Teknolojilerin Kullanımı ve Etkileri	2025	Nitel	Literatür taraması	Sağlık ve spor, fitness salonu, fitness ekipmanları, müşteri deneyimi, teknolojik yenilikler, mekân organizasyonu, işlevsellik.

Tweet Zincirinde Dijital Halkla İlişkiler: Spor Kulüpleri Örneği	2020	Nitel	İçerik analizi	Dijital halkla ilişkiler, twitter, spor kulüpleri, içerik analizi, medya çalışmaları
Spor Medyası ve Dijitalleşme: Türkiye’de İnternet Haber Sitelerinin Dönüşümü Üzerine Bir İnceleme	2021	Nitel	Görüşme yöntemi	Dijital medya, hürriyet, hürriyet.com.tr, spor gazeteciliği, spor arena plus
Spor Lisesi Öğrencilerinin E-Zorbalık ve E-Mağduriyet Davranışlarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	2022	Nicel	Betimsel yöntem	E-zorbalık, e-mağduriyet, metaverse, eğitim, öğrenciler, spor lisesi
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Dijital Oyun Oynama Motivasyonunun Yordayıcısı Mıdır?	2022	Nicel	Bağıntusal yöntem	Beden eğitimi ve spor, tutum, dijital oyun, motivasyon
Dijital Spor Teknolojilerinin Spor Televizyonculuğunda Kullanımı	2022	Nitel	Literatür taraması	Dijital teknolojiler, dijital spor teknolojileri, televizyon yayıncılığı, spor televizyonculuğu, yeni medya
Dijitalleşen Toplumda Dijital Kültür ve Espor	2023	Nitel	Literatür taraması	Dijital toplum, dijital kültür, e spor
Dijitalleşen Spor Medyası: İzleyici Kanaatlerinin İncelenmesi	2023	Nitel	İçerik analizi	Dijitalleşme, spor medyası, izleyici kanaatleri
Sosyal Medya Platformlarında Dijital Şiddet: Spor Bilimleri Öğrencileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma	2023	Nicel	Nedensel-Karşılaştırma yöntemi	Dijital şiddet, gençlik, spor, şiddet

Web Tabanlı Oyun Aracılığıyla Sporda Dürtüsel Davranış Ölçümleri	2023	Nitel	Literatür taraması	Dürtüsellik, Spor Psikolojisi, Spor Performansı, Sporcu, Web Tabanlı Test
Spor Yönetiminde Dijital Dönüşüm	2023	Nitel	Literatür taraması	Spor Yönetimi, Dijital Dönüşüm Stratejisi, Teknoloji, Büyük veri
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Teknoloji Kavramına Yönelik Algıları: Bir Metafor Çalışması	2023	Nitel	İçerik analizi	Algı, Dijital Teknoloji, Eğitim, Metafor, Spor Bilimleri
Geleneksel Sporların Sürdürülebilirliğinde Dijitalleşmenin Rolü: Home Game Örneği	2023	Nitel	İçerik analizi yöntemi ile nitel araştırma	Kültürel Değişim, Dijitalleşme, Netflix, Belgesel Dizi, Görsel Kültür.
Spor Manşetlerindeki Metaforlar Bize Ne Demek İstiyor? Dijital Spor Haberleri Üzerine Bir Araştırma	2025	Nitel	İçerik analizi	Spor, Spor Medyası, Dijital Medya, Spor Manşetleri, Metafor Analizi

Şekil 2.

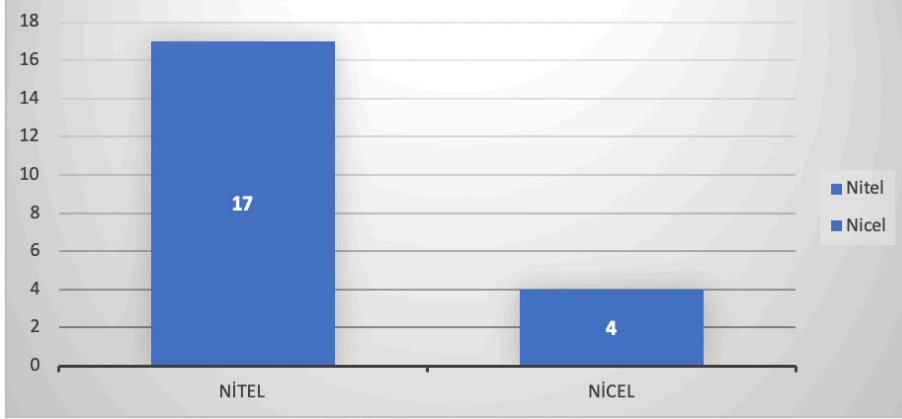
Çalışmalarda Kullanılan Yönteme Göre Yüzde (%) Dağılımları

Şekil 2 incelendiğinde çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin yüzdesel dağılımı görülmektedir. Buna göre çalışmaların %81'inde nitel yöntemler, %19'unda ise nicel yöntemlerin tercih edildiği görülmüştür.

Şekil 3.

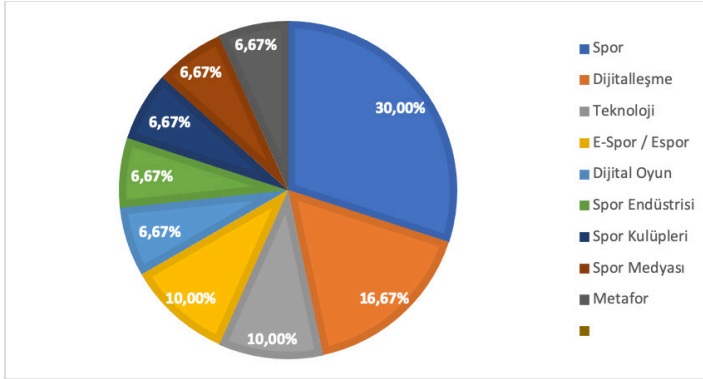
Çalışmalarda Kullanılan Yönteme Göre Sayısal Dağılımları

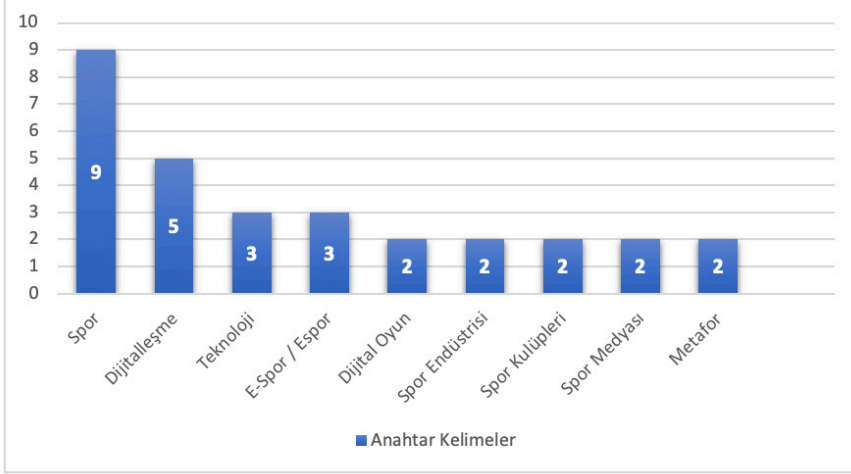
Şekil 3 incelendiğinde çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin sayısal dağılımı görülmektedir. Buna göre toplamda 17 çalışmada nitel, 4 çalışmada ise nicel yöntemler kullanıldığı görülmüştür.

Şekil 4.

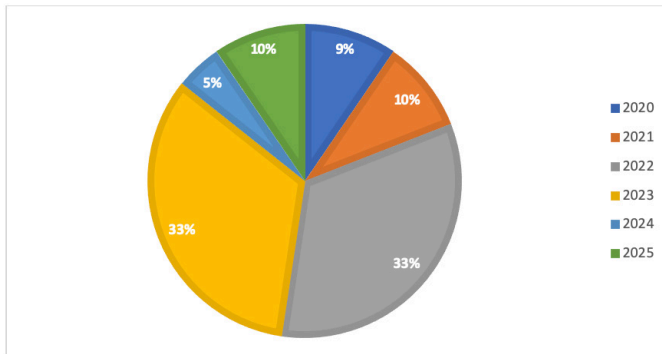
Çalışmaların Anahtar Kelimelere Göre Yüzde (%) Dağılımları

Şekil 4'te, incelenen çalışmalarda yer alan anahtar kelimelerin frekanslarına göre yüzdelerle dağılımı pasta grafiği ile gösterilmiştir. En çok kullanılan anahtar kelime %30 ile "Spor" olurken, bunu %16,67 ile "Dijitalleşme", %10'ar oranla "Teknoloji" ve "E-Spor / Espor" takip etmektedir. "Dijital Oyun", "Spor Endüstrisi", "Spor Kulüpleri", "Spor Medyası" ve "Metafor" kavramlarının her biri %6,67 oranında yer almaktadır.

Şekil 5.*Çalışmaların Anahtar Kelimelere Göre Frekans (f) Dağılımları*

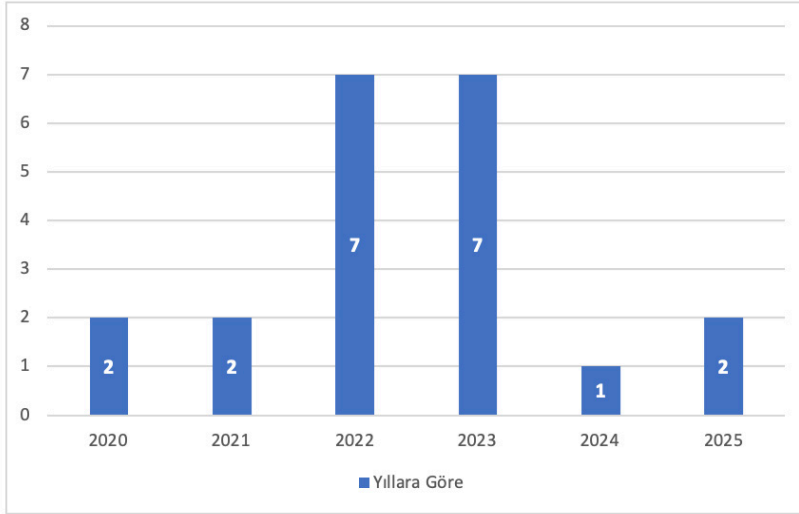
Şekil 5'te, incelenen çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin frekanslarına göre dağılımı sütun grafiğiyle sunulmuştur. En fazla tekrar eden anahtar kelime 9 kez ile "Spor" olurken, ardından 5 kez ile "Dijitalleşme", 3'er kez ile "Teknoloji" ve "E-Spor / Espor" gelmektedir. "Dijital Oyun", "Spor Endüstrisi", "Spor Kulüpleri", "Spor Medyası" ve "Metafor" anahtar kelimeleri ise 2'şer kez kullanılmıştır.

Şekil 6.*Çalışmaların Yayın Yıllarına Göre Yüzde (%) Dağılımları*

Şekil 6'da, 2020–2025 yılları arasında incelenen çalışmaların yıllara göre oranlara dayalı dağılımı gösterilmektedir. 2022 ve 2023 yılları, her biri %33'lük oranla en fazla çalışmanın yapıldığı yıllar olarak öne çıkmaktadır. 2020 yılı %9, 2021 ve 2025 yılları %10'ar oranla birbirine yakın dağılım gösterirken, 2024 yılı %5 ile en düşük orana sahiptir.

Şekil 7.

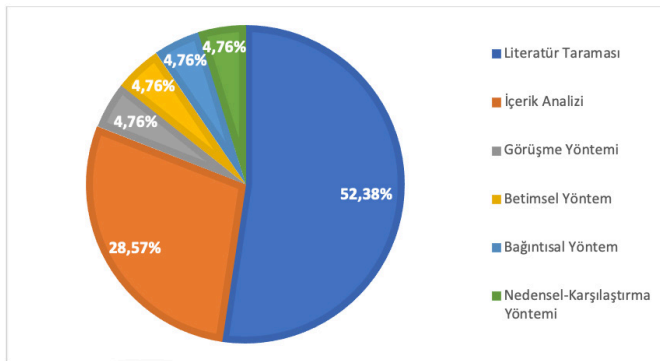
Çalışmaların Yayın Yıllarına Göre Sayısal Dağılımları

Şekil 7’de, 2020–2025 yılları arasında ele alınan çalışmaların sayısal frekanslara göre yıllık dağılımı sunulmaktadır. 2022 ve 2023 yıllarında belirgin bir artış yaşanmış (her biri $n=7$), buna karşın 2024 yılında dikkate değer bir düşüş gözlemlenmiştir ($n=1$). Diğer yıllar olan 2020, 2021 ve 2025’te ise çalışmaların sayısı sabit kalmıştır (her biri $n=2$).

Şekil 8.

Çalışmaların Veri Toplama Metodolojilerine Göre Yüzde (%) Dağılımları

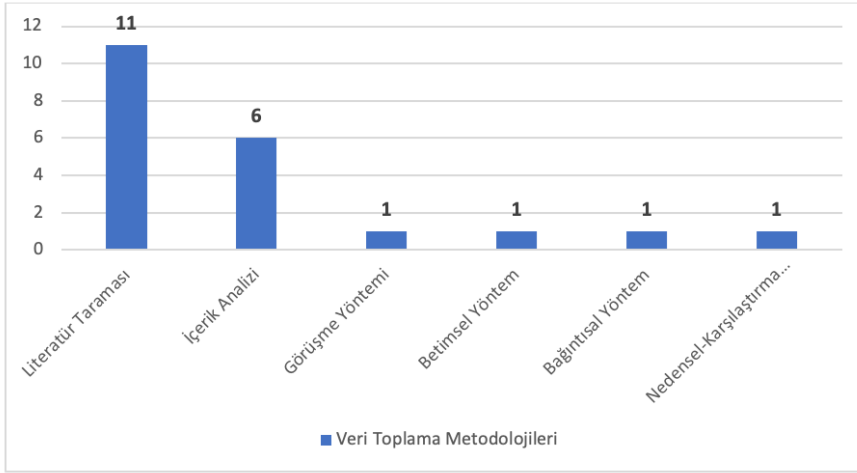

Şekil 8’de yer alan pasta grafiğine göre, incelenen çalışmalarda en sık başvurulan veri toplama yöntemi %52,38 oranı ile literatür taramasıdır ($n=11$). Bunu %28,57 oranı ile içerik analizi yöntemi takip etmektedir ($n=6$). Görüşme yöntemi, betimsel yöntem, bağıntısal yöntem ve nedensel-

karşılaştırma yöntemi ise her biri %4,76 oranında (n=1) kullanılmıştır. Şekil 8, çalışmalarda nitel veri toplama yaklaşımlarına yönelik tercih yoğunluğunu görsel olarak ortaya koymaktadır.

Şekil 9.

Çalışmaların Veri Toplama Metodolojilerine Göre Sayısal Dağılımları

Şekil 9’da sunulan sütun grafiği, veri toplama metodolojilerinin kullanım sıklıklarını göstermektedir. En fazla tercih edilen yöntem 11 çalışma ile literatür taramasıdır. İçerik analizi yöntemi 6 çalışmada yer alırken; görüşme yöntemi, betimsel yöntem, bağıntısal yöntem ve nedensel-karşılaştırma yöntemi ise yalnızca birer kez kullanılmıştır. Şekil 9, yöntemler arasındaki niceliksel farkları belirgin bir şekilde yansıtmaktadır.

TARTIŞMA

Bu araştırma, 2020–2025 yılları arasında Türkiye’de yayımlanan ve sporda dijitalleşme konusunu ele alan 21 akademik çalışmanın PRISMA yöntemiyle sistematik olarak incelenmesi yoluyla, alanın genel eğilimlerini ve yapısal özelliklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, sporda dijitalleşmenin Türkiye literatüründe giderek artan bir ilgi gördüğünü, ancak bu ilginin henüz metodolojik çeşitlilik ve uygulama derinliği açısından sınırlı kaldığını göstermektedir.

Araştırma kapsamında analiz edilen çalışmaların büyük çoğunluğunun nitel yöntemle gerçekleştirildiği (%81), buna karşın nicel yöntemlerin sınırlı sayıda kullanıldığı (%19) görülmektedir. Bu durum, Türkiye’de sporda dijitalleşme konusunun henüz ampirik temelli geniş ölçekli araştırmalarla

yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Hâlbuki dijitalleşme gibi teknolojik dönüşüm süreçlerinin, çok boyutlu ve ölçülebilir etkiler ürettiği düşünüldüğünde, nicel veri temelli araştırmaların artırılması gerekliliği açıktır (Üsdiken & Pasadeos, 1993).

Özellikle spor teknolojilerinin antrenman süreçlerine entegrasyonu, dijital platformların taraftar davranışları üzerindeki etkisi ve yapay zekâ destekli performans analizlerinin sağladığı katkılar, saha temelli araştırmalarla daha derinlemesine incelenmelidir. Dijitalleşme, spor alanında yalnızca teknik bir dönüşüm yaratmakla kalmamakta, aynı zamanda yönetsel karar süreçlerini ve izleyici deneyimini de köklü biçimde dönüştürmektedir (Ak, 2021). Ayrıca dijitalleşme online satın alma konusunda da günümüzde kurumsal stratejiler arasında bireyler üzerinde kompulsif online alışveriş uygulaması bir zorunluluk hissi yaratarak online satın alma davranışına yönlendirmekte ve bireyleri kaçırma korkusuna dayalı olarak ürün ve hizmetleri tüketmeye de zorlamaktadır (Demir, 2022).

Anahtar kelimelerin dağılımında en sık karşılaşılan kavramların “spor”, “dijitalleşme” ve “teknoloji” olması, araştırmaların genel çerçevede dijital dönüşümün spordaki yansımalarına odaklandığını göstermektedir. Bununla birlikte, “e-spor”, “dijital şiddet” ve “dijital medya” gibi alt kavramların sınırlı sayıda çalışmada yer bulmuş olması, konunun alt alanlar bazında henüz derinlemesine işlenmediğine işaret etmektedir. Oysa dijitalleşmenin etkileri yalnızca sporcular ya da kulüplerle sınırlı kalmamakta; medya, izleyici deneyimi, spor kültürü, hatta dijital etik gibi alanları da doğrudan etkilemektedir (Şentürk & Özer, 2022).

Yayın yıllarına göre dağılımında ise 2022 ve 2023 yıllarında kayda değer bir artış yaşandığı, ancak 2024 yılında düşüş olduğu gözlemlenmiştir. Bu inişli çıkışlı eğilim, dijitalleşme konusunun akademik ilgi açısından hâlen istikrarlı bir şekilde ilerlemediğini göstermektedir. Bunun olası nedenleri arasında, konuya yönelik yeterli kaynak ve akademik yönlendirme eksikliği ya da disiplinler arası iş birliklerinin sınırlı oluşu sayılabilir. Literatürde, dijitalleşmenin sporda hem yönetsel hem de performans boyutlarında ciddi dönüşümler yarattığı vurgulanmaktadır (Başer & Uslu, 2022). Bu bağlamda, özellikle spor yönetimi, spor psikolojisi ve medya çalışmaları disiplinlerinin daha yoğun şekilde iş birliği yapması, literatürün genişlemesine katkı sağlayacaktır.

Veri toplama metodolojilerine bakıldığında ise çalışmalarda en sık tercih edilen yaklaşımın literatür taraması olduğu görülmektedir. Bu yöntemi içerik analizi takip etmekte, ancak görüşme, betimsel analiz, bağıntısal ve nedensel-karşılaştırma gibi yöntemlerin oldukça sınırlı sayıda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu dağılım, dijitalleşme temalı araştırmaların ağırlıklı olarak teorik çerçevede konumlandığını ve uygulama temelli veri üretiminin henüz yeterince yaygınlaşmadığını göstermektedir. Oysa sporda dijitalleşme; izleyici davranışlarından performans ölçümüne, medya kullanımından spor yönetimine kadar pek çok alanda doğrudan etkiler üretmektedir. Bu bağlamda, disiplinlerarası veri toplama yöntemlerine başvurulması, alanın yalnızca kuramsal değil aynı zamanda pratik yönlerinin de görünür kılınmasına olanak sağlayacaktır (Üsdiken & Pasadeos, 1993).

Araştırmanın sınırlılığı yalnızca Türkçe ve Türkiye merkezli yayınlarla sınırlı kalınması, tez ve kongre bildirilerinin dışlanması ve PRISMA analizi ile içerik derinliğinin sınırlı olmasıdır. Bu durum, genel eğilimlerin belirlenmesi açısından yeterli olmakla birlikte, daha derinlemesine analizler için ilerleyen çalışmalarda daha geniş veri kümelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Sporda dijitalleşme teması Türkiye’de akademik ilgi görmeye başlamış olmakla birlikte, bu ilginin sürdürülebilir ve disiplinler arası bir perspektife kavuşması gerekmektedir. Gelecek araştırmaların, farklı spor dalları, yaş grupları ve dijitalleşme biçimlerini içerecek biçimde daha kapsamlı ve ampirik temelli yapılması, hem teorik gelişime hem de uygulama alanlarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, yapay zekâ, sanal gerçeklik, blok zincir ve artırılmış gerçeklik gibi yeni teknolojilerin sporda nasıl dönüştürücü etkiler yarattığını ortaya koyacak çalışmalar, literatürdeki boşlukları doldurma açısından önem arz etmektedir (Özçelik Baloğlu, 2023).

SONUÇ

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, dijitalleşmenin spor bilimleri literatüründe giderek artan bir şekilde ele alındığını göstermektedir. Ancak bu ilgi, ağırlıklı olarak nitel araştırmalara ve teorik yaklaşımlara odaklanmakta; nicel ve uygulamalı çalışmalar ise sınırlı kalmaktadır.

Anahtar kelime analizi ve yayın yıllarındaki dalgalanma, konunun hâlâ gelişmekte olan bir araştırma alanı olduğunu ortaya koymaktadır. Literatür taraması ve içerik analizi gibi yöntemlerin yaygın olarak tercih edilmesi,

dijitalleşme temalı çalışmaların daha çok kavramsal düzeyde kaldığını göstermektedir. Oysa dijitalleşme olgusu, sporun yalnızca yönetsel ve performans boyutlarını değil; aynı zamanda kültürel, ekonomik ve sosyolojik yönlerini de derinden dönüştürmektedir. Bu nedenle, alana yönelik araştırmaların daha geniş örneklerle, uygulamalı yöntemlerle ve disiplinler arası yaklaşımlarla desteklenmesi gerekmektedir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda, sporda dijitalleşmenin sosyo-kültürel, ekonomik ve etik boyutlarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması önemlidir. Ayrıca, saha araştırmaları ve deneysel çalışmalara ağırlık verilmesi; yapay zekâ, blok zincir, artırılmış gerçeklik gibi yeni nesil teknolojilerin spor üzerindeki etkilerinin derinlemesine incelenmesi ve kadın sporcular, gençler ile engelli bireyler gibi özel grupların dijital spor deneyimlerine odaklanması, literatüre anlamlı katkılar sunacaktır.

Dijitalleşme yalnızca sporun biçimsel yapısını değil, aynı zamanda anlam dünyasını da dönüştüren çok yönlü bir süreçtir. Bu nedenle, sporda dijitalleşme konusunun çok boyutlu bir perspektifle ele alınması, hem akademik alanda bilgi üretimini artıracak hem de sporun değişen doğasına uygun stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ak, M. O. (2021). Spor yönetimi açısından teknolojinin spora entegrasyonu: cybathlon örneği. *Pearson Journal*, 6(16), 413–427.
- Akkaya, C. (2023). Dijitalleşen toplumda dijital kültür ve espor. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 22(3), 719–735
- Akgöl, O. (2019). Spor endüstrisi ve dijitalleşme: Türkiye’deki espor yapılanması üzerine bir inceleme. *TRT Akademi*, 4(8), 206–224.
- Algül, A., Danış, E. (2020). Tweet zincirinde dijital halkla ilişkiler: Spor kulüpleri örneği. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication (TOJDAC)*, 10(4), 321–338.
- Altan, Z. Y., Aytar Sever, İ. (2025). The use and effects of digital technologies in fitness center interiors. *Uluslararası Beden Eğitimi Spor ve Teknolojileri Dergisi*, 6(1), 18–29.
- Atasoy, B., Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve spor. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVIII (1), 11–22.
- Aydoğdu, V. (2023). Dijitalleşen spor medyası: İzleyici kanaatlerinin

incelenmesi. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 13(3), 848–857.

Başer S., Uslu T. (2022). Dijital oyun ve yaşam tarzı sporlarının yeni ve özgün bir sürümü: e-spor ve spor metaevrenleri. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 26–48.

Camkıran, N. Sersan, V., Yıldız, K. (2021). Spor ortamında teknoloji kullanımına yönelik derleme bir çalışma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 162–177.

Çakır, Z. (2022). Spor lisesi öğrencilerinin e-zorbalık ve e-mağduriyet davranışlarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 13(48), 656–671.

Çetin, E. (2023). Sosyal medya platformlarında dijital şiddet: Spor bilimleri öğrencileri üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *International Journal of Social Sciences, (HUMANITAS)*, 11(21), 125–143.

Demir, A. (2022). The impact of gaming on fear of missing out: The case of Bahcesehir University e-sports team. *International Education Studies*, 15(2), 130–137.

Demir, A., Sertbaş, K. (2020). E-spor: Spor endüstrisinde yeni bir ekonomi. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 2(3), 73–88.

Dumangöz, P. D. (2021). Spor bilimleri alanında yapılan iletişim araştırmalarına ilişkin bir değerlendirme. *İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 7(3), 425–452.

Erdoğan, M., Aytaç, G., Aydın, İ. (2023). Web tabanlı oyun aracılığıyla sporda dürtüsel davranış ölçümleri. *Spormetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 21(2), 162–177.

Eti, R., Işık İnan, Ö., Beşler, H.K. (2025). Spor manşetlerindeki metaforlar bize ne demek istiyor? Dijital spor haberleri üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 66, 247–257.

Güler H. (2022). Dijital oyun e-spor ve geleneksel sporların karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 315–326.

Irmaksoy, M. (2022). Spor kulüplerinin instagram paylaşımları üzerine bir inceleme: Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray örneği. *Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 150–167.

Karadağ, Ö., Baba Kaya, H., Ustaoglu Hoşver, P. (2022). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin dijital teknoloji kavramına yönelik algıları: Bir metafor çalışması. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(2), 923–942.

Korkut, C. (2022). Dijital spor teknolojilerinin spor televizyonculuğunda kullanımı. *Ekev Akademi Dergisi*, (90), 79–92.

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman D.G. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: The PRISMA statement. *PLOS Medicine*, 6(7), 1–6.

Münir, A.M., Ersöz G. (2023). Spor yönetiminde dijital dönüşüm. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, (İNİJOSS)*, 12(2), 398–420.

Özçelik Baloğlu, Ö. (2023). Teknolojik bir dönüşüm olarak dijitalleşme kavramı ve etkileri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 1189–1210.

Özdemir, K. (2023). Geleneksel sporların sürdürülebilirliğinde dijitalleşmenin rolü: Home Game örneği. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 13, 1672–1683.

Özman, C., Gök, Y. (2024). Dijital diplomasi ve e-spor. A.E. Sağın ve E. Eyuboğlu (Ed.). *Spor Bilimlerinde E-Öğrenme: Dijital Çağda Eğitim ve Uygulamalar* (s. 73–100) içinde. Nobel Bilimsel Yayınları.

Şengül Gültekin, G., Kaçay Z. (2024). Dijital çağda spor taraftarlığı: Dijital dönüşümün etkileri. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 34–52.

Şenkal, T., Demir, A. (2024). 2024 Paris Olimpiyat Oyunlarına inovatif (yenilikçi) bakış. *International Journal of Holistic Health, Sports and Recreation*, 3(2), 63–83.

Şentürk, E., Özer, M. (2022). Sporda teknolojik gelişmeler. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49–63.

Tekkurşun Demir, G. (2022). Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum dijital oyun oynama motivasyonunun yordayıcısı mıdır? *Spormetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 20(3), 69–79.

Tuncay, B., Biçer, T. (2021). Spor medyası ve dijitalleşme: Türkiye’de internet haber sitelerinin dönüşümü üzerine bir inceleme. *Turkish Studies - Social*, 16(5), 1839–1851.

Uzun, M.C., Dumangöz, P.D. (2023). Spor yönetiminde dijital ve dönüşümcü liderlik. G. Özen ve T. Havadar (Ed.). *Spor&Bilim 2023-II* (s. 97–108) içinde. Efe Akademi Yayınları.

Üsdiken, B., Pasadeos, Y. (1993). Türkiye’de örgütler ve yönetim yazını. *Amme İdaresi Dergisi*, 26(2), 73–93.